

מבצע "חרבות ברזל" – מגמות ברשתות החברתיות במזרח ירושלים

עדכון יומי – 23 באוקטובר 2023

-פנימי-

פתיחת מחסום קלנדיה ודיווחים על עומסי תנועה כבדים

- לאחר 15 ימים שהיה סגור, נפתח ביום ראשון [22.10] מחסום קלנדיה לתנועת כלי רכב בדרכם לירושלים. אבל - תושבי ירושלים מספרים שהכיבוש הכפיל את מספר חייליו במחסום, שסורקים ביסודיות את המכוניות ומתנכלים לנהגים, מה שכונה ברשתות "חיפוש של נקמה", מה שגרם לפקק שנמשך שעות ארוכות. בנוסף, הוזכר בדיווחים כי לא כל הנהגים הספיקו לעבור במחסום "לפני שהכיבוש סגר שוב את המחסום ושיבש את יומם של הממתינים", כמו גם שבימים האחרונים המעבר נפתח לתנועה של תלמידי בתי הספר (בין השעות 06:00-08:00) "ולחלק מעובדי ההתנחלות עטרות".
  - בקבוצת הפייסבוק "מצב הדרכים והמחסומים בירושלים" פרסמו פוסטים רבים אודות הסטטוס של מעבר קלנדיה, וחלק מהגולשים סיפרו על חוויותיהם. "המכוניות עמדו שעתים כדי להיכנס, ואני מחכה עכשיו", כתב גולש, "כבר היה עדיף שישאירו אותו סגור במקום כל ההפקרות הזאת", וגולשת אחרת ציינה ש"המעבר פתוח אבל מעבירים מכונית אחת כל רבע שעה".
  - תמונות של עומסי התנועה במחסומים אחרים (אפילו בשעות הבוקר המוקדמות), דוגמת מחסום ג'בע, מזמוריה, חיזמא ואחרים, מתפרסמות ללא הרף ברחבי הרשת, ובתגובות נכתבות התבטאויות מיואשות מצד הגולשים. באחד הפוסטים שפורסמו בנוסע הוסבר כי הסיבה לסגירה והפתיחה הבלתי סדורה של מחסום ג'בע היא "כדי להקל על המתנחלים ולהפריד בין שכונות מזרח ירושלמיות".
- בקבוצת הפייסבוק ניכרת תחושה קשה של בלבול ותסכול עקב חוסר העקביות של פתיחת המחסומים, ורבים מהגולשים עסוקים בהתעדכנות (כמעט אובססיבית) אודות המחסומים ועומסי התנועה – מה שמעיד על חשיבות הסוגיה.**

חששות מפני חזרת התלמידים לבתי הספר

- ועד ההורים של ג'בל מוכבר הסביר ביום ראשון [22.10] כי "חזרתם של רבים מתלמידי בתי הספר בג'בל מוכבר ללימודים פרונטליים, והמשך הלימודים מרחוק של חלקם האחר, הם תוצאה של היעדר מרחבים מוגנים עבורם - במיוחד במבנים המושכרים", ובהמשך הדברים הוזכר כי מי שאחראי ל"השלכות הסיכונים אליהם נחשפים הילדים שלנו" הם "עיריית הכיבוש ומשרד החינוך", שלא מספק לבתי הספר מבנים הולמים.
- באופן דומה, בתגובה בודדה שפורסמה לפוסט שפורסם בדף הפייסבוק של ראש העיר אודות מרחבים מוגנים, כתב גולש כך: "בתי הספר בעיר ביקשו מאיתנו להחזיר את התלמידים ללימודים בתנאי שהם יהיו מוגנים מהרקטות במקלטים, אבל הצבא הישראלי נכנס כל יום למ"פ [שועפאט] ויוצר עימותים אלימים - הכוללים ירי חי וירי של רימוני גז - במקביל לחזרת התלמידים לבתיהם. האם העירייה יכולה להגן על התלמידים מפני הקליעים שמסתובבים באוויר?".
- "יש בתי ספר או לא?", שאלה גולשת בקבוצת הפייסבוק של כפר עקב, וזכתה לתגובות מבלבלות של גולשים - אשר חלקם ענו ברצינות וטענו כי הלימודים חזרו לסדרם, וחלקם הגיבו בעוקצנות ומרירות בשל המצב. "לתת לילדים לשבת ברחוב וסתם לשוטט לא יעזור בכלום ולא תשפר את המצב", כתב גולש.

דיווח בודד על ירי לעבר בתים במ"פ שועפאט

בדיווח בודד שפורסם ביום ראשון [22.10] בלילה, סופר כי "מתנחלים ירו לעבר בתים של תושבים במ"פ שועפאט", לצד תמונה של דלת ובה חור של קליע. לא נמצאו לידיעה זו אזכורים נוספים, מלבד בכמה מקורות שכונתיים.

החרמת תכולת בית התפילה באב א-רחמה שבהר הבית

- לאחר שבסוף השבוע סופר על החרמה של ציוד מבית התפילה באב א-רחמה על ידי כוחות הביטחון, ביום ראשון [22.10] דווח כי מאז תחילת הלחימה בעזה "כוחות הכיבוש בודדו את בית התפילה, הגבילו את גישת המתפללים אליו, והחרימו את כולו מבלי להשאיר דבר מלבד השטיחים, כמה כיסאות וספרי הקוראן". אבו בילאל אבו סנינה, אחד מהאחראים על בית התפילה, סיפר כי "הכיבוש הסיר את הרמקולים שהוצבו במקום על מנת שהמתפללים לא יוכלו לשמוע בו את תפילת יום השישי", אך הסביר כי הוא אינו מתייאש ושבכוונתו לבנות מחדש את כל מה שנהרס. "אף אחד לא יכול להרחיק אותי מבאב א-רחמה", הוא תיאר, "אמשיך לשרת אותו עד סוף ימיי".
- בדיווח אחר, סופר כי בית התפילה הקיבלי, המבנה המרכזי ברחבת אל-אקצא, נסגר אף הוא למתפללים ביום ראשון בערב - לאחר תפילת הלילה - "מה שמנע מהם להשלים את תפילתם".

בית התפילה באב א-רחמה מוסגר בשנים האחרונות ע"י חמאס כמוקד עליו מבקשים השלטונות הישראליים להשתלט ולהפוך למקום תפילה יהודי. מדובר בטענה פופולרית שטרם הושמעה ביחס לפעולות האחרונות בבית התפילה, אך היא הסיבה להתמקדות בנעשה בו.

הסבר פלסטיני ל"הסלמת התוקפנות כלפי אל-אקצא"

בטור דעה שפרסם ביום ראשון [22.10], הרחיב החוקר זיאד אבחיס אודות "התגובה הציונית לתבוסה המשפילה שההתנגדות הנחילה לצבא הכיבוש", והסביר כי "במקום למנוע תקיפות נוספות על אל-אקצא, העומד בבסיס מערכת 'מבול אל-אקצא', הוא פונה להסלמה נגד המסגד" - בין אם על ידי הגבלת הגישה של המתפללים המוסלמים אליו, פתיחת שערי ל"פלישות המתנחלים" ועוד. בהמשך, פירט אבחיס אודות מקומו של "בית המקדש החדש" בתאולוגיה של הציונות הדתית וטען כי "הניסיונות למחוק את זהותו של מסגד אל-אקצא יתגברו כל עוד הלולאה מתהדקת סביב צווארו" - מה שהופך את קריאותיהם של ארגוני המקדש לעלות להר הבית "לביטוי של ייאוש ולא של תחושת ניצחון".

בימים האחרונים המסר לפיו "מידת התוקפנות על אל-אקצא היא אינדיקטור למידת הייאוש של הכיבוש" מופץ בתכנים רבים, והוא נועד לחזק את מצג ההישג של חמאס ולעודד את הנוכחות המוסלמית במסגד.

דיווחים אודות מספרי המבקרים היהודים בהר הבית

לאחר האזהרות שפורסמו מפני "פלישות המתנחלים למסגד אל-אקצא", דווח ביום ראשון [22.10] כי "263 מתנחלים פלשו לאל-אקצא, בבוקר ובצהריים, וערכו טקסים דתיים מלווים בבכי תמרורים לתמיכה בצבא הכיבוש". בדיווח תואר כי בין המשתתפים ב"פלישה" היו רבני ארגוני המקדש, "יחד עם מספר חיילי הכיבוש הלובשים מדים", שעלו להר "תחת שמירה כבדה של משטרת הכיבוש".

פיזור הפגנת תמיכה בתושבי עזה שהתקיימה ברחוב סלאח א-דין

- עם תחילת השבוע המשיכו לדווח ברשתות אודות מעצריהם של צעירים מזרח ירושלמים, כמו גם על פעולות אכיפה ש"נועדו להציק לתושבי העיר" - כפי שהודגם בסרטון בו "כוחות הכיבוש עיכבו שלושה צעירים וערכו חיפוש במכוניות שלהם".
- עיכובם של הצעירים נעשה במקביל ל"דיכוי הפגנת התמיכה בתושבי עזה שהתקיימה ברחוב סלאח א-דין", שכללה גם ירי של רימוני גז לעבר תושבי העיר שהתאספו במקום "על מנת למחות נגד מעשי הטבח של הכיבוש" ברצועה.

ביממה האחרונה לא נרשם ברשתות החברתיות תיעוד של עימותים אלימים בשכונות, אך אין הדבר אומר כי אלו לא יתחדשו בימים הבאים.